

odchodu učitelů z profese užívá TALIS učitelé uváděné záměry setrvat v učitelské profesi. V České republice uvádí 24 % učitelů, že by chtěli opustit profesi učitele v následujících pěti letech (průměr OECD 25 %). Dále 12 % českých učitelů ve věku do 50 let by chtělo v následujících pěti letech přestat vyučovat, což je o něco méně, než činí průměr OECD (14 %).

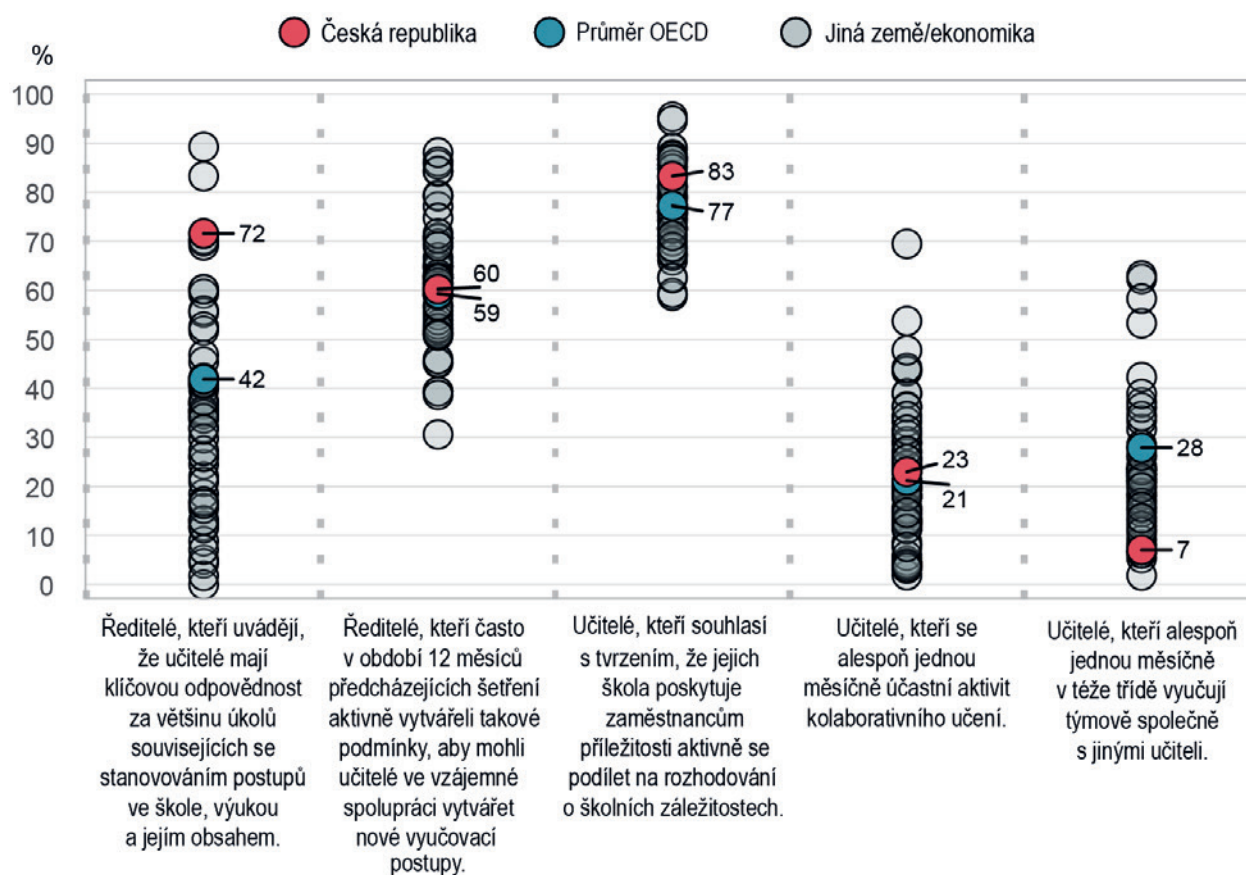
Spokojenost učitelů v zaměstnání a jejich ochota setrvat v profesi souvisí s mírou pociťovaného stresu. Stresující prostředí a situace mohou ovlivnit nejen práci a motivaci učitelů a ředitelů, ale také výsledky žáků. V České republice 11 % učitelů pociťuje v práci do značné míry stres, což je méně, než činí průměr OECD (18 %).

Pro téměř polovinu učitelů v zemích a ekonomikách zapojených do šetření TALIS je zdrojem stresu příliš mnoho administrativní práce. Čeští učitelé a ředitelé uvádějí jako tři nejčastější zdroje stresu: příliš mnoho administrativní práce, vycházení vstříc měnícím se požadavkům správních orgánů a zodpovědnost za výsledky žáků.

V zemích a ekonomikách TALIS byla u učitelů, kteří ve své práci do značné míry zažívají stres, zjištěna dvakrát vyšší pravděpodobnost, že opustí profesi učitele, než u jejich kolegů, kteří pociťují stres v nižší míře (v České republice je tato pravděpodobnost dvakrát až třikrát vyšší).

Profesní spolupráce se může stát stabilním základem pro rozvoj inovativních a efektivních vyučovacích postupů. V průměru napříč zeměmi OECD bylo zjištěno, že učitelé, kteří se účastní kolaborativních aktivit zahrnujících vyšší míru vzájemného propojení učitelů, častěji využívají efektivnější vyučovací postupy. Mezi ně patří například skupinová práce žáků. Profesní spolupráce není nicméně v zemích a ekonomikách zapojených do TALIS příliš častým jevem. V České republice uvádí účast na společném profesním učení alespoň jednou měsíčně 23 % učitelů (průměr OECD 21 %) a 7 % učitelů se alespoň jednou měsíčně zapojuje do týmové výuky (průměr OECD 28 %).

GRAF 34 | Autonomie, kolegiální a spolupráce (v %)

Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD), garant šetření TALIS, na základě zjištění přichází i s doporučeními, kterými se státy mohou inspirovat. Z pohledu OECD je jednou z možností, jak zmírňovat riziko odchodu učitelů z profese a podporovat vzájemnou spolupráci učitelů, vytváření podmínek pro uskutečňování aktivit dalšího vzdělávání učitelů přímo ve školách, což umožní lépe zohlednit specifika jednotlivých škol. Podle zjištění TALIS 2018 je přínos takových aktivit větší a klíčové je, aby součástí aktivit byl prostor pro vzájemnou spolupráci učitelů, výměnu zkušeností, včetně konkrétních prvků, jako je např. tandemová výuka nebo výuka menších skupinek žáků v rámci třídy.